

DEKALOG KIEROWCY *

I. ODRZUĆ STEREOTYPY I UPRZEDZENIA

W Polsce dominuje bardzo silny negatywny stereotyp związany z obecnością rowerzystów na drodze. Uważa się rowerzystów za grupę powodującą szczególnie dużo zagrożenia w ruchu. Jednak w świetle faktów rowerzyści są winni mniej niż połowie wypadków, w których uczestniczą. Czyli nie jeżdżą wcale gorzej niż kierowcy, a zagrożenie, jakie generują dla innych, jest nieporównywalnie mniejsze z uwagi na masę i osiągnięte prędkości. Statystyki wypadków mówią jednoznacznie, że typowy wypadek z udziałem rowerzysty zdarza się w biały dzień, przy dobrej pogodzie, na skrzyżowaniu i ma charakter uderzenia bocznego. Brak oświetlenia i jazda rowerzysty pod wpływem alkoholu, tak chętnie nagłaśniane przez media, są przyczyną zaledwie kilku procent ogółu zdarzeń. Nawet gdyby udało się wyeliminować całkowicie takie zachowania, ilość wypadków z rowerzystami nie spadnie w sposób zauważalny, bo główny problem tkwi zupełnie gdzie indziej. Nie taki rowerzysta straszny jak go malują.

II. ZROZUM ZACHOWANIA ROWERZYSTY

Rowerzysta się boi. Choć dużo prawdy jest w stwierdzeniu, że rowerzyści łamią bardzo często przepisy ruchu, to nie zawsze powoduje to zagrożenia. Można powiedzieć nawet, że większość nieprzepisowych zachowań rowerzysty wynika z chęci zapewnienia sobie bezpieczeństwa lub zwiększenia poczucia bezpieczeństwa (nie zawsze jedno idzie z drugim w parze, ale to zupełnie inna kwestia). Rowerzysta na przykład wybiera nieprzepisową jazdę po chodniku, bo na ulicach samochody poruszają się z prędkościami o wiele przekraczającymi dopuszczalne prawem normy i bardzo się ich obawia. Takie nielegalne zachowanie spotyka się akurat ze sporą akceptacją kierowców. Niestety konsekwencją jazdy po chodniku jest przejeżdżanie po pasach, co już jest dla nich problemem. Trzeba pamiętać, że rowerzysta, będąc silnikiem pojazdu, w naturalny sposób stara się ograniczyć do minimum liczbę zatrzymań, gdyż ponowne rozpędzanie kosztuje go sporo wysiłku. Gdy będziesz o tym pamiętać, łatwiej przewidzisz również inne prawdopodobne zachowania rowerzysty, zarówno te legalne, jak i nielegalne.

III. NOGA Z GAZU

Najważniejszym grzechem polskich kierowców jest jazda z nadmierną prędkością. Średnia prędkość samochodu jadącego przez polskie miejscowości (według danych MSWiA) wynosi 76 km/h, podczas gdy na obszarze zabudowanym dozwolona jest jazda z szybkością nie większą niż 50 km/h! Jeżeli udałoby się zmniejszyć prędkość samochodów o 5 procent, to liczba wypadków z udziałem rowerzystów spadłaby o 10 procent, a liczba wypadków śmiertelnych o 20 procent. Stosowanie się do ograniczeń prędkości spowodowałoby, że jazda rowerem po ulicach stałaby się bezpieczniejsza.

IV. ZAAKCEPTUJ ROWERZYSTĘ

Rowerzysta ma pełne prawo być na drodze – tak samo jak Ty. Musisz pogodzić się z tym faktem. Jazda ulicą jest jego obowiązkiem. Nie wszędzie da się wybudować drogi rowerowe, a te, które istnieją, zawsze gdzieś będą się przecinać z ulicami. Czasy, kiedy ruch rowerowy w polskich miastach był znikomy, przeszły do historii, a w dobie korków i rosnących cen paliwa, liczba rowerzystów będzie stale wzrastać. Staraj się patrzeć na rowerzystów pozytywnie, przez pryzmat korzyści, jakie wszyscy czerpią z ich obecności na ulicach. Jeden rower więcej, to jedno auto w korku mniej. Rower nie hałasuje, nie zanieczyszcza i nie zabija pieszych.

Więcej rowerzystów oznacza lepszą jakość życia, również dla Ciebie. Nie zapominaj o tym, kiedy mijasz ich na drodze.

V. UWAŻAJ NA SŁABSZYCH

Dla bezpieczeństwa rowerzysty kluczowe jest nastawienie, z jakim ruszasz na ulicę. Nigdy nie zapominaj o tym, że samochód to niebezpieczne narzędzie. Ulica w mieście jest zaś przestrzenią, na której zawsze może pojawić się rowerzysta lub pieszy. Możesz założyć, że gdyby wszyscy jeździli prawidłowo, nie byłoby wypadków. Mimo że brzmi to logicznie, sytuacja taka, że nikt nie popełnia błędów, w praktyce nie występuje. Zatem powszechne przyjęcie takiej filozofii jest fatalne w skutkach! W krajach o największym bezpieczeństwie na drogach, sprawdza się zupełnie inne myślenie. Ten, kto jest większy, powoduje większe zagrożenie. Polskie podejście, według którego słabszy powinien uważać bardziej, przynosi zaś śmiertelne żniwo.

VI. WYPATRUJ ROWERZYSTY

Rowerzystę na ulicy bardzo łatwo przeoczyć i z tego powodu wymusić na nim pierwszeństwo. Jest to najczęstszą przyczyną tych wypadków, których sprawcą jest kierowca. Rower jest mniejszy od samochodu, można go pomylić z pieszym. Żeby go zauważyć, musisz tego chcieć i o tym pamiętać. Musisz świadomie wyrobić sobie nawyk wypatrywania rowerzystów, zacząć na nich zwracać uwagę i spodziewać się ich wszędzie.

VII. UWAŻAJ NA ROWERZYSTĘ Z PRAWEJ

Pamiętaj, żeby nie zajeżdzać rowerzystom drogi podczas wykonywania manewru skrętu w prawo. To jedno z najczęstszych przewinień polskich kierowców. Wyrób sobie bezwzględny odruch sprawdzenia, zanim skręcisz, czy pomiędzy Twoim samochodem a krawężnikiem nie ma akurat rowerzysty. Nie ma także sensu nagminne wyprzedzanie rowerzysty tuż przed skrzyżowaniem tylko po to, żeby zaraz skręcić w prawo, zajeżdżając mu drogę. Pamiętaj, że rowerzysta jadący na wprost ma pierwszeństwo. Pamiętaj też, że ma absolutne prawo wymijać Cię, gdy stoisz na światłach, a nawet wyprzedzać z prawej, gdy wolno jedziesz.

VIII. ZACHOWAJ ODPOWIEDNI ODSTĘP PRZY WYPRZEDZANIU

Kolejnym typowym przewinieniem jest wyprzedzanie rowerzysty bez zachowania wymaganego prawem odstępu, który wynosi przynajmniej 1 metr. Im szybciej jedziesz, tym odległość powinna być większa. Przy większej prędkości niezachowanie odpowiedniego odstępu może być fatalne w skutkach. Bardzo często droga po prawej stronie pełna jest różnych przeszkód, a rowerzysta chce zachować bezpieczną odległość od prawej krawędzi jezdni. Odpowiedni odstęp przy wyprzedzaniu istotny jest dla komfortu i poczucia bezpieczeństwa rowerzysty. Wyprzedzając rowerzystów zbyt blisko i zbyt szybko powodujesz, że uciekają oni z jezdni na chodnik, a później jeżdżą po pasach, czego na pewno nie lubisz i sam się obawiasz.

IX. UWAŻAJ NA PRZEJAZDY ROWEROWE

Szczególną uwagę musisz zwracać na przejazdy rowerowe. Najczęściej występują one obok przejść dla pieszych. Rowerzysta będąc na przejeździe ma pierwszeństwo i nie musi się przed nim zatrzymywać. Ponadto porusza się on średnio cztery razy szybciej od pieszego. Twoje pole obserwacji okolic przejazdu musi być zatem odpowiednio większe. Największy problem dla polskich kierowców jest wyrobienie sobie nawyku, aby podczas skręcania w prawo ustępować pierwszeństwa rowerzyście jadącemu na wprost drogą rowerową wzdłuż ulicy. Pamiętaj, że zawsze pierwszeństwo ma pojazd jadący w relacji głównej. Droga rowerowa jest tu niejako dodatkowym pasem ruchu, który musisz przeciąć. Dobrze mieć zatem odruch śledzenia sytuacji na drodze rowerowej biegnącej wzdłuż ulicy, którą się poruszamy, bo pozwoli to w wielu przypadkach uniknąć zaskoczenia.

X. WALCZ Z AROGANCJĄ I BRAWURĄ U SIEBIE I INNYCH

Nie powstrzymuj się od zwracania uwagi tym, którzy powyższych zasad nie przestrzegają. Obojętność na brawurę kierowców także Ciebie obarcza odpowiedzialnością. Jaka byłaby Twoja reakcja, gdyby ktoś na ulicy wymachiwał odbezpieczoną bronią albo strzelał sobie w miasteczko dla zabawy? Gdy ktoś z Twoich bliskich, ojciec, kuzynka czy starszy brat jeździ jak szalenciec i popisuje się prędkością, jest to dla innych ludzi niemal równie niebezpieczne. Obie sytuacje różni tylko stopień powszechnej akceptacji. Żeby polskie drogi przestały być najniebezpieczniejszymi w Europie, trzeba jak najprędzej taki stan rzeczy zmienić.

---

* Kampania „Zadbajmy o bezpieczeństwo, zadbajmy o kartę rowerową” realizowana jest w ramach projektu Rowerowa Szkoła Aktywności Obywatelskiej z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.